

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 199: Forslag til lov om Den Internationale Havretsdomsstols kompetence og om fuldbyrdelse af domstolens afgørelser i visse sager.

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 27/3 2003).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Freddy Dam (V):

Udenrigsministeren har den 24. januar 2003 fremsat beslutningsforslag nr. B 75 om Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982. Beslutningen forventes vedtaget i indeværende samling.

I medfør af konventionen har man oprettet Den Internationale Havretsdomstol, under hvilken der yderligere er oprettet en særlig afdeling for havbundstvister.

Sådanne tvister involverer stater og fysiske og juridiske personer, der har indgået kontrakt med den internationale havbundsmyndighed om efterforskning og udnyttelse af den dybe havbund, dvs. den del af søterritoriet, som ligger fjernere end 12 henholdsvis 200 sømil fra den enkelte stats kyst. Det, som man i konventionen kalder området.

Den kompetence, som tilkommer afdelingen for havbundstvister, er eksklusiv og ufravigelig. Omvendt har danske domstole også kompetence til at træffe afgørelser i sager af den omtalte art, hvis der er værning for sagen her i landet, medmindre andet bestemmes ved lov.

Kl. 21.10

Lovforslaget indebærer, at konventionens regler om enekompetence for afdelingen for havbundstvister sættes i kraft her i landet, og lovforslaget medfører derfor en afgrænsning af danske domstoles kompetence i forhold til den kompetence, der ifølge konventionen tilkommer afdelingen for havbundstvister.

Lovforslaget indebærer endvidere, at konventionens regler om voldgiftsprocedurer sættes i kraft, således at enhver tvist som udgangspunkt afgøres ved bindende handelsvoldgift.

Efter gældende ret kan afgørelser truffet af afdelingen for havbundstvister ikke fuldbyrdes her i landet. Derfor indeholder lovforslaget bestemmelser om, at justitsministeren skal kunne

bestemme, at en sådan afgørelse skal kunne fuldbyrdes efter retsplejelovens regler om fuldbyrdelse af domme og kendelser.

Da der er tale om lovgivning, der er en nødvendig følge af den kommende vedtagelse af beslutningsforslag nr. B 75, støtter Venstre naturligvis forslaget.

Frode Sørensen (S):

Tvister på havets bund kan være komplicerede, så justitsministeren fremsætter forslag om, at Danmark indfører regler for Den Internationale Havretsdomstols afdeling for havbundstvister samt om på begrænset plan at kunne fuldbyrde domstolens afgørelser.

Det handler også om nogle typer af privatretlige sager samt om voldgiftsprocedurer. Forslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med og som følge af den ratifikation af FN's havretskonvention, udenrigsministeren har fremsat med B 75 i januar i år.

Ministeren skriver i sine bemærkninger til forslaget, at det formentlig kun vil være bestemmelser, som træder i kraft yderst sjældent, og til lige ses der ikke at være andet end juridiske konsekvenser af forslaget.

Socialdemokraterne kan derfor støtte forslaget som en del af Danmarks internationale engagement.

Søren Krarup (DF):

Med meget kort varsel er jeg på grund af hr. Per Dalgaard's sygdom blevet bedt om at være ordfører vedrørende dette lovforslag om Den Internationale Havretsdomstols kompetence. Jeg er derfor tvunget til at kaste mig ud på det dybe vand for at sige, hvad Dansk Folkeparti mener om dette væsentlige spørgsmål.

Da emnet er ganske nyt for mig, og havbunden – om jeg så må sige – er helt uafsøgt, i hvert fald af mig, står jeg på delvis bar bund, ikke havbund, og må tilstå, at jeg er så temmelig uden sagkundskab.

Men jeg har fundet trøst i den omstændighed, som jeg læser mig til i forslagens bemærkninger, at de foreslåede lovbestemmelser forventes at få uhyre begrænset betydning i praksis, og at afdelingen for havbundstvister siden Havretsdomstolens oprettelse i 1996 ikke har truffet nogen afgørelse. Dette vidnesbyrd om lovforslagets ufarlighed, leder mig til at afsige den dom, at vi i Dansk Folkeparti vistnok vil stille os positivt til forslaget.

Normalt er vi naturligvis modstandere af overnationale beslutninger. Vi lægger som bekendt vægt på Danmarks nationale selvstændighed. Men når det gælder bunden ude på de store have, forekommer det os rimeligt, at en eventuel tvist mellem to stater løses ved en international havretsdømstol. Det glædede mig ved en op-ringning at konstatere, at Danmarks Fiskeriforening er enig med mig. Der går åbenbart ikke fisk på så store dybder.

Til gengæld er der muligvis olie og gas, og dette forekommer mig at være det eneste punkt, hvor vi vil bede ministeren om at være påpasselig og agte på danske interesser.

Jeg vil ganske uden sagkundskab spørge ministeren: Er det tænkeligt, at der kan være tale om olie- eller gasforekomster, som Danmark kan gå glip af ved en sådan overnational havretskendelse? Kan dette lovforslag betyde, at vi skader danske interesser og afgiver værdier, som vi kunne have god brug for?

Forudsat at der ikke er tale om en sådan skade af danske interesser, kan jeg tilsige Dansk Folkepartis støtte til lovforslaget.

Lars Barfoed (KF):

Når Danmark ratificerer de Forenede Nationers havretskonvention, så må vi naturligvis også i forlængelse heraf træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre Den Internationale Havretsdømstol den fornødne kompetence. Det betyder, at det er nødvendigt at afgrænse danske domstoles kompetence i forhold til Havretsdømstolens kompetence, så private tvister entydigt afgøres i Havretsdømstolens afdeling for havbundstvister. Tilsvarende gælder, at konventionens regler om voldgiftsprocedurer i private tvister også må sættes i kraft i Danmark.

På dette grundlag kan Det Konservative Folkeparti støtte lovforslaget.

Kl. 21.15

Anne Baastrup (SF):

I lighed med de tidligere ordførere finder vi, at det er helt afgørende, at man, i og med at man ratificerer traktaten om Den Internationale Havretsdømstol, også følger op på afgrænsning af de danske domstoles muligheder for at afgøre sager, når det drejer sig om havbundstvister.

Jeg skal derfor meddele, at SF støtter det, og jeg skal sige fra Det Radikale Venstre, at de støtter det også.

Jann Sjørnsen (KRF):

Vi er fra Kristeligt Folkepartis side også særdeles positive over for det her lovforslag, som regeringen har fremsat.

Det er godt, at der også på et område, som vedrører vore have, gælder internationale spilleregler. Det er selvfølgelig også helt naturligt, at de danske domstoles kompetence må afgrænses i forhold til det, som vi nu har været med til at beslutte i FN-sammenhæng.

Derfor er der ikke nogen tvivl i vore sind: Vi støtter lovforslaget.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne takke alle ordførerne for den positive tilslutning til den her lille følgelovgivning af det store forslag, som hørte under udenrigsministerens område, og som er blevet behandlet tidligere her i Folketingssalen.

Vi vil selvfølgelig medvirke til en hurtig udvalgsbehandling og besvare de spørgsmål, der måtte være, herunder ikke mindst nogle af de spørgsmål, som hr. Søren Krarup rejste, og som jeg ikke i dag ser mig i stand til fyldestgørende at give svar på, altså præcis hvilke typer naturressourcer der kunne være tale om.

Det, jeg synes, der er vigtigt at få understreget, er, at vi nu, frem for at man måske har to stater, der slås mod hinanden om et område, der er i internationalt farvand, får et system, hvor der er en retfærdig rettergang, og der er også nogle retslige mekanismer, der gør, at private firmaer kan få deres sag prøvet og ikke skal køre årelange retssager, f.eks. på den anden side af Atlanten eller den anden side af kloden.

Så jeg ser det her som et skridt fremad også i forhold til private virksomheder, for hvem det kunne være uklart, hvordan det retslige grundlag var.

Men de spørgsmål, der måtte være – der har jeg i hvert fald hørt hr. Søren Krarups spørgsmål derhen, at bl.a. særlige områder måske skal afdækkes – besvarer vi gerne under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Kl. 21.20

Den fg. formand (Birthe Skaarup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 200: Forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om anvendelsen af visse af De Europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande. (Straf for overtrædelse af Den Europæiske Unions udenrigs- og sikkerhedspolitiske sanktioner mod tredjelande m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 27/3 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Freddy Dam (V):

Formålet med dette lovforslag er at sikre, at overtrædelse af sanktioner m.v. imod tredjelande, bestemte enkeltpersoner, grupper eller juridiske personer kan straffes lige strengt, uanset om sanktionerne fastsættes af FN's Sikkerhedsråd eller af Den Europæiske Union, og uanset om de gennemføres nationalt eller i EU-regi.

Overtrædelse af en anordning udstedt på grundlag af en FN-sikkerhedsrådsresolution kan straffes med bøde eller fængsel op til 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 år.

Overtrædelse af EU-forordninger, der inden for EU's kompetence gennemfører sikkerhedsrådsresolutioner, kan kun straffes med bøde. Det virker urimeligt, om straffens størrelse skulle være afhængig af, hvem der har udstedt den regel, som er overtrådt.

I øvrigt bør straffen afspejle overtrædelsens grovhed og karakter, og derfor bør det fælles strafniveau fastsættes til niveauet for overtrædelse af anordninger udstedt på grundlag af FN-resolutioner, som det fremgår af straffelovens § 110 c, stk. 2.

Venstre kan uden videre støtte forslaget.

Per Kaalund (S):

Desværre er det jo nødvendigt med sanktioner over for visse lande, og de har jo hidtil i stor stil været givet af FN. Det har jo typisk været, når der har været tale om våbensmugling, men det kan også være økonomiske sanktioner af forskellig art, handelssanktioner.

Der er et strafferegister for overtrædelser af disse sanktioner, og vi ved, at EU på vegne af medlemslandene overtager flere og flere af disse sanktionsbestemmelser, og at der dermed vil blive udstedt forordninger. Eftersom forordninger jo ikke indeholder straffebestemmelser, er vi nødt til at indføre dette i den nationale lovgivning, og det gøres ved dette forslag. Det sikres samtidig, at strafniveauet bliver identisk mellem FN- og EU-sanktionerne for overtrædelser af disse.

Samtidig indføres der også regler, hvorefter man kan straffe både personer og enheder. På det seneste har vi jo set sanktioner mod både Al-Qaeda, Taleban og andre, og de er jo ikke nødvendigvis knyttet til et bestemt land eller en bestemt nation. Så derfor er det også nødvendigt at tage det ind i lovgivningen.

Vi kan fra Socialdemokratiets side støtte lovforslaget.

Søren Krarup (DF):

Når jeg læser dette lovforslag, som jeg har fået præsenteret på samme måde som det forrige, og læser bemærkningerne til det, så kommer jeg til at tænke på kong Haralds ord, da Røde Orm mødte op hos ham i Jelling Kongsgård for at fri til hans datter Ylva: Hertil vil jeg hverken svare ja eller nej, men ... Og så kommer kong Haralds betingelser.

Jeg har følt mig som kong Harald, selv om det ikke er en datter, jeg skal bortgive. For meget i dette lovforslag lyder rimeligt. Det er naturligvis rigtigt, at den danske stat skal godkende handel til tredjelande eller enkeltpersoner og grupper med våben. At sælge eller levere våben er i bestemte situationer en udenrigspolitisk handling, som landets regering selv sagt skal godkende.

Det er efter den 11. september 2001 også rigtigt, at den terrorisme, der hermed fik sit endelige gennembrud på den internationale scene, og som jo især er rettet imod den vestlige verden, skal afvæbnes ved streng kontrol med våben-